

Buugga Yoo'eel iyo Kaniisadda Toddobaadka-maalin ee Adventistta ee La'odikiya — Lambar Afar iyo Labaatan

Jeff Pippenger
2026-01-06

Lambarka Afar iyo Labaatan

Waxa aynu maqaalkeennii u dambeeyey ku soo gunaanadnay innagoo taabanayna saddexda sadar ee is barbar socda ee markhaatiga nebinnimo, kuwaas oo ay metelaan cutubyada kow iyo tobnaad ilaa labaatan iyo labaad ee Bilowgii, oo ah kitaabka ugu horreeya ee Axdiga Hore, Matayos oo ah kitaabka ugu horreeya ee Axdiga Cusub, iyo Muujintii oo ah kitaabka ugu dambeeya ee Axdiga Cusub iyo Baybalka labadaba. Sadarka Bilowgii wuxuu tilmaamayaa axdigii lala dhigtay Aabraam; sadarka Matayosna wuxuu tilmaamayaa axdiga lala dhigtay kaniisadda Masiixiga, iyadoo Butros uu astaan u yahay bilowga iyo dhammaadka reer binu Israa'iil ee ruuxiga ah ee casriga ah. Aayadaha dhexe ee labada sadarba waxay tilmaamayaan shaabadda Ilaah; xagga Aabraamna waxay ahayd “gudniin,” xagga Butrosna waxay ahayd magaca oo loo beddelay. Aayadda dhexe ee sadarka Muujintuna waa cutubka toddoba iyo tobnaad, aayadda laba iyo tobnaad.

Oo tobankii aad aragtayna waa toban boqor, kuwaas oo aan weli boqortooyo helin; laakiinse waxay amar u helaan sidii boqorro hal saacad iyagoo la jira bahalka. Muujintii 17:12.

Bilowgii iyo Matayos waxay tilmaamayaan guurka Ilaahnimada iyo aadanaha, Muujintuna waxay tilmaamaysaa guurka bahalka iyo masduulaagga ee sharciga Axadda. Saddexdaas xariiq dhammaantood waxay u tilmaamayaan sharciga Axadda, halkaas oo dabaqad keliya ay muujinayso calaamadda bahalka, tan kalena shaabadda Ilaah. Been-abuurka bahalka iyo masduulaagga ee aayadda laba iyo tobnaad waa xuska omega ee munaaraddii Nimrod ee Bilowgii kow iyo tobnaad. Halkaas ayay diintii axdiga been-abuurka ahi kula kulantay xukunkeedii, oo Muujintii toddoba iyo tobnaadna dhilladii—oo ah Baabuloon tii weynayd—ayaa la xukumayaa. Nimrod waa alfa, Vaticanna waa omega; sababtaas daraaddeedna baabasiintu waa Baabuloon tii weynayd, oo ah omega u dhiganta Babelkii Nimrod oo ahaa alfa.

Waxa xusid mudan saddexdan aayadood ee dhexe ku jira ayaa ah in maragga ku jira qodob kasta oo dhexe ee xariiqdu uu dhab ahaantii yahay saddex aayadood.

Kanu waa axdigayga aad dhawri doontaan, oo u dhexeeya aniga iyo idinka iyo farcankaaga kaa dambeeya; wiil kasta oo idinka mid ah ha la gudo. Oo waxaad gudi doontaan hilibka buuryadiinna; taasuna waxay ahaan doontaa calaamadda axdiga aniga iyo idinka dhex yaal. Oo kan siddeed maalmood jira waa in la gudo dhexdiinna, wiil kasta qarniyadiinna oo dhan, kii guriga ku dhasha ama lacag lagaga iibsado qof qalaad oo aan farcankaaga ahayn. Bilowgii 17:10–12.

Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Waxaa barakaysan tahay adigu, Simoon Bar-Yoonaa; waayo, hilib iyo dhiig kuuma ay muujin, laakiin Aabbahayga jannada ku jira ayaa kuu muujiyey. Oo weliba waxaan kugu leeyahay, Adigu waxaad tahay Butros, oo dhagaxan ayaan kiniisaddayda ku dul dhisi doonaa; albaabbada jahannamaduna kama adkaan doonaan. Oo waxaan ku siin doonaa furayaasha boqortooyada jannada; oo wax kasta oo aad dhulka ku xidho waxay ku xidhnaan doonaan jannada; oo wax kasta oo aad dhulka ku furto waxay ku furnaan doonaan jannada. Matayos 16:17–19.

Oo bahalkii jiray oo aan hadda jirin, isagu waa kan siddeedaad, wuxuuna ka mid yahay toddobada, oo halaag buu ku dhacayaa. Tobankii gees ee aad aragtayna waa toban boqor, kuwaas oo aan weli boqortooyo helin; laakiinse saacad keliya ayay amar u helayaan sida boqorro iyagoo la jira bahalka. Kuwanu isku maan bay yihiin, oo xoogooda iyo itaalkaoodaba bahalka ayay siin doonaan. Muujintii 17:11–13.

Qisada axdiga been-abuurka ah ee ay matalaan lebenkii iyo dhoobadii Nimrod, iyo nidaamkiisa been-abuurka ah ee kaniisadda iyo dawladda, ee ay matalaan munaaradda iyo magaalada, waxay astaan u tahay nidaamka been-abuurka ah ee sawirka bahalka oo lagu matalay omega-da qisada Nimrod. Saddex xariiqood, oo leh saddex dhibcood oo dhexe oo ka kooban saddex aayadood, kuwaas oo dhammaantood ka marag kacaya axdiga nolosha iyo axdiga dhimashada. Boqol iyo afar iyo afartan kun waa siddeedaadkii runta ahaa ee ka mid ah toddobada, baadariguna si fudud waa been-abuurka. Kooxda Nimrod waxay midnimo maskaxeed ku leeyihiin guurkooda, taas oo ah been-abuur ka dhan ah boqolka iyo afarta iyo afartan kun, kuwaas oo ku midoobay maanka Masiixa. Bahalka been-abuurka ah ee “jiray, oo aanu jirin,” waa been-abuurka Masiixa kii jiray, oo jira, oo haddana iman doona. Aayadda siddeedaad waxaa lagu muujiyey iftiinka buuxa ee been-abuurka uu matalo baadarigu.

Bahalkii aad aragtay wuu jiray, haddana ma jiro; oo wuxuu ka soo bixi doonaa yaamayska gunta-dheer, oo wuxuu tegi doonaa halaag; oo kuwa dhulka degganuna way la yaabi doonaan, kuwaas oo magacyadoodu aan lagu qorin kitaabka nolosha tan iyo aasaaskii dunida, markay arkaan bahalka kii jiray, oo aan jirin, oo weliba jira. Muujintii 17:8.

Ciise waa Kan jiray, oo jira, oo weli iman doona; papacy-guna, kan siddeedaad oo ka mid ah toddobada, waa bahalkii “jiray, oo aan jirin, haddana jira.” “Hal saac” oo guurka masduulaagga iyo bahalku ka dhigan yahay waxay matalaysaa taariikhda ka bilaabanta sharciga Axadda, halkaas oo boqolka kun ee uu matalo Butros iyo Abramay kor ugu kacayaan samada iyagoo calaamad ah, isla waqtigaas oo papacy-gu kor u kaco.

Waxa aynu ku dadaalaynay in aynu ka hadalno kitaabka Yoo’eel annaga oo ka eegayna aragtida ah in Butros, maalintii Bentakostiga, uu fariintiisii Bentakostiga u aqoonsaday inay tahay rumoobidda Yoo’eel. Saddexda xariiq ee axdiga, oo mid kastaa ka kooban yahay laba iyo toban cutub, saddexda aayadood ee dhexe ee xariiq kasta waxay ka hadlayaan isla taariikhdaas, Butrosna taariikhdaas waxaa lagu metelayaa isagoo Ciise la jooga Qaysariya Filibbos, taas oo ah Faaniyuum, taas oo ah meesha dunidu hadda qarka u saaran tahay inay la kulanto. Faaniyuum gudaheeda, Butros sidoo kale wuxuu Yerusaaalem ku joogaa daadintii Bentakostiga. Saddexda xariiq ee laba iyo tobanka cutub ahi waxay ku kulmaan Faaniyuum iyo Bentakostiga marka

shaabadda Ilaah lagu dul daabaco arosadda Masiixa, calaamadda bahalkana lagu dul daabaco arosadda Shayddaanka. Kitaabka Yoo'eel wuxuu tilmaamayaa dhawaaqa baraarujinta ee masaalka tobanka bikradood, marka kaniisadda La'odikiya ee Seventh-day Adventist ay ku baraarugto xaqiiqada ah inay luntay.

Buugga Yoo'eel waxa lagu dejiyey xayndaabka afar fac.

Eraygii Rabbiga oo u yimid Yoo'eel ina Fetu'eel.

Maqla waxan, idinkoo ah odayaalow, oo dhegaysta, dhammaantiin kuwa dalka degganow.

Miyaanay waxaas ka dhaceen wakhtigiinna, ama xataa wakhtigii awowayaashiin? Carruurtiinna uga sheega, carruurtiinnuna carruurtooda ha u sheegaan, carruurtooduna qarniga kale. Wixii dirxiga baabbi'iyaha ahi reebay ayax baa cunay; wixii ayaxu reebayna dirxiga dhuudhuubtaa baa cunay; wixii dirxiga dhuudhuubtaa reebayna diirtii caleen-cunta ahayd baa cuntay. Yoo'eel 1:1–4.

“Ragga waayeelka ah” waa hoggaamiyeyaasha kaniisadda La'odikiya ee Seventh-day Adventist inta lagu jiro wakhtiga shaabadaynta boqol iyo afar iyo afartan kun, shaabadayntuna waxay dhacdaa inta lagu jiro daadinta Ruuxa Quduuska ah. “Ragga waayeelka ah” ayuu Ezekiel u matalay sidii “odayaasha qadiimiga ah.”

Markaasuu igu yidhi, Wiilka Aadanow, ma aragtay waxa odayaasha reer binu Israa'iil ay gudcurka ku sameeyaan, mid kastaaba qolalka sanamyadiisa dhexdiisa? Waayo, waxay yidhaahdaan, Rabbigu nama arko; Rabbigu dhulka wuu ka tegey. Ezekiel 8:12.

Waxyigu si cad buu u sheegaya in shaabadaynta ku jirta Yexesqeel cutubka sagaalaad ay tahay isla shaabadayntii ku jirta Muujintii cutubka toddobaad. Waxa kale oo cad in “odayaashii” ku jira afarta karaahiyo ee isa soo taraya ee cutubka siddeedaad, lagu matalay tirada 25. Shan iyo labaatan “oday” oo ay ahayd inay ahaadaan ilaaliyayaasha adhiga Ilaah, waa nimanka qorraxda u sujuudaya. Iyaga ayaa ugu horreeya kuwa la xukumo. Marka loo eego macbudka ay ka jeestaan, waxay matalaan laba qaybood oo laba-iyo-toban wadaaddo ah iyo wadaadka sare. Marka sharciga Axadda la soo rogo, waxay u sujuudaan qorraxda oo waxay aqbalaan calaamadda bahalka, iyagoo ballanqaadaya raalli ahaanshahooda masduulaagga, bahalka iyo nebiga beenta ah. Shan iyo labaatankaas waxaa horay loogu sii tusaaleeyay 250-kii ku jiray fallaagadii Qoorax, Daatan iyo Abiraam, kuwaas oo matalaya isbahaysiga saddex-geesoodka ah ee ay ku biiraan 250-ka nin ee fooxa bixiya. Saddexdii hoggaamiye ee ugu waaweynaa riddada waxay dhinteen markii dhulku afkiisa kala qaaday oo liqay.

Muuse wuxuu yidhi, Tanu waxaad ku ogaan doontaan in Rabbigu ii soo diray inaan sameeyo shuqulladan oo dhan; waayo anigu kuma aanan samaynin taladayda qudhayda. Haddii nimankanu u dhintaan dhimashada caadiga ah ee dadka oo dhan, ama lagu booqdo booqashada ku dhacda dadka oo dhan, markaas Rabbigu ima uu soo dirin. Laakiin haddii Rabbigu sameeyo wax cusub, oo dhulku afkiisa kala qaado, oo liqo iyaga iyo wax kasta oo iyaga ka tirsan, oo ay iyagoo nool godka ku dhaadhacaan, markaas waxaad garan doontaan in nimankanu Rabbiga ka cadhaysiiyeen.

Oo waxay noqotay, markuu dhammeeyey ku hadlidda erayadan oo dhan, in dhulkii hoostooda yiillay kala dillaacay; dhulkuna afkiisii buu furay, oo liqay iyagii, iyo guryahoodii, iyo nimankii Korax ka tirsanaa oo dhan, iyo maalkoodii oo dhan. Iyagii iyo kulli wixii iyaga ka tirsanaa iyagoo nool ayay godka ku dhaadhaceen, dhulkiina korkooduu ku xirmay; oo waxay ku baabbe'een shirka dhexdiisa.

Oo reer binu Israa'iil oo dhan oo hareerahooda joogay way ka carareen qayladdoodii; waayo, waxay yidhaahdeen, Yaanay dhulku annagana na liqin. Markaasaa Rabbiga xaggiisa dab ka soo baxay, oo wada baabbi'iyey labadii boqol iyo kontonka nin ee fooxa bixinayay. Tirintii 16:28–35.

Caasinnimadii 1888 waxa lagu astaan-tusay caasinnimadii Qorax, Daataan, Abiiraam, iyo 250-kii nin ee fooxa bixiyey. 250-kii nin waxay samaysteen isbahaysi la jiray urur-saddex-geesood ah oo gaadha sharciga Axadda marka Maraykanka, oo ah bahalkii dhulka, afkiisa furo oo u hadlo sida masduulaagii. Halkaas waxaa lagu shubaa roobka dambe iyada oo aan qiyaas lahayn, sida ay 250-kii nin ee fooxa bixiyey dab samada ka soo degay ugu baabba'een. 250-kii nin waxay matalaan nidaam diineed oo been ah oo la baabbi'iyey inta lagu jiro daadinta roobka dambe xilliga sharciga Axadda. Dhulkii ku kala furmay Qorax iyo kuwii la socday waa gariirkii dhulka ee Muujintii kow iyo toban, kaas oo tilmaamaya Maraykanka oo afkiisa furaya oo u hadlaya sida masduulaagii. Markii dabkii samada ka soo degay ku dhacay 250-ka, waxa uu astaan u ahaa dabkii Eliiyaah ee Buur Karmel, markaas oo nebiyadii beenta ahaa la laayey. Dabkii Eliiyaah ee Buur Karmel wuxuu la jaanqaadaa sharciga Axadda, sidaas darteed dabka ku dhacay 250-kii nin waa dabka sharciga Axadda ee roobka dambe.

Qaybta ku jirta Tirintii ee ka hadlaysa fallaagadii Qoorax, waxay si nebiyaysan ula jaanqaadaysaa fallaagada ka dhanka ah farriintii Dhulkii Ballanqaadka, sida ay u soo bandhigeen Yashuuca iyo Kaaleeb. Fallaagadaasuu waxay matalaysaa “maalinta kicinta” ee Kitaabka Quduuska ah. Qaybta ka hadlaysa fallaagadii Qoorax waxay leedahay, “waad garan doontaan in nimankanu Rabbiga ka cadhaysiiyeen.”

Kuwa caqliga leh ayaa wax garanaya, oo kuwa caqliga lehna waa inay gartaan in taariikhda kacdoonkii Qorax lagu dul saaro kacdoonkii ka dhanka ahaa farriintii Yashuuca ee Dhulkii Ballanqaadka. Kacdoonkaasuu wuxuu ka dhacay Qaadeesh, oo Qaadeesh iyo kacdoonkii Qorax labaduba waa kacdoonka Adventism-ka Toddobaadka ee Sharciga Axadda. Qorax iyo labadii boqol iyo kontonkii nin ee fooxa bixiyey waxay astaan u ahaayeen shan iyo labaatankii nin ee qorraxda u sujuudayay ee ku xusan Yexesqeel 8. Odayaashii qadiimiga ahaa ee Yexesqeel siddeedaad waxay matalaan tan afraad ee afarta karaahiyo ee isa soo taraya, kuwaas oo lagu fuliyo Yerusaaalem, oo ah astaanta kaniisadda Ilaah.

Karaahiyada ugu horraysa waa sanamka hinaasaha, tan labaadna waa qolladaha qarsoon, tan saddexaadna waa u baroorashada Tammuus; dabadeedna shan iyo labaatanka nin ayaa qorraxda u sujuuda. Markaas cutubka sagaalaad wuxuu aqoonsanayaa kuwa ka taahaya oo ka ooyaya karaahiyoyinka lagu muujiyey cutubka siddeedaad. Kuwii taahaya oo ooyaya waxaa shaabadeeya malaa'igta bari ka soo baxda. Malaa'ig waa rasuul, oo waxay ka dhigan tahay farriin.

Farriinta ka timaadda bari waa farriinta dabaysha bari, taas oo ah farriinta Islaamka. Marka boqol iyo afar iyo afartan kun la shaabadeeyo, malaa'igaha wax baabbi'iya waxay bilaabaan hawshooda, isla meesha xariiqda dibadda ee waxsii-sheegiddu ku barato in “riddo qaran ay raacdo halaag qaran.” Ka hor intaan xukunku ku dhammaan kuwii uu Qorax matalayey, fallaagada waxaa loo kaxeeyaa bannaanka Yeruusaalem. Kuwa sharka leh ayaa laga saaraa Yeruusaalem, waayo kuwa xaqa ah ma aha kuwa ka carara Yeruusaalem.

Oo weliba Ruuxii ayaa kor ii qaaday, oo i geeyey iridda bari ee guriga Rabbiga, taasoo u jeedda xagga bari; oo bal eeg, albaabka iridda waxaa joogay shan iyo labaatan nin; oo dhexdooda waxaan ku arkay Yaasanyaah ina Casuur, iyo Felatyaah ina Benayaah, oo ahaa amiirradii dadka.

Markaasuu igu yidhi, Wiilka Aadanow, kuwanu waa nimanka xumaanta maleega oo talo shar leh ku bixiya magaaladan; kuwaas oo leh, Waqtigii ma dhowa; aynu guryo dhisanno; magaaladanu waa digsiga, annaguna waxaannu nahay hilibka.

Sidaas aawadeed iyaga ku sii sheeg wax sii sheegga, wax sii sheeg, wiilka Aadamow. Markaasaa Ruuxii Rabbigu igu soo degay, oo wuxuu igu yidhi, Hadal; Rabbigu wuxuu leeyahay sidan;

Sidaad baad u tidhi, guryaha Israa'iilow; waayo, waxaan ogahay waxyaalaha maankiinna ku soo kaca, mid kasta oo iyaga ka mid ah. Kuwii laynkiinna ahaa ayaad magaaladan ku badiseen, oo jidadkeedana waxaad ka buuxiseen kuwii la laayay. Haddaba sidaas ayaa Sayidka Rabbiga ahu leeyahay; Kuwiinna la laayay ee aad dhexdeeda dhigateen, iyagu waa hilibkii, magaaladanna waa digsiga; laakiinse idinka waxaan idinka soo bixin doonaa dhexdeeda. Seeftaad ka cabsateen; oo anna seef baan idinku soo dejin doonaa, ayaa Sayidka Rabbiga ahu leeyahay. Oo waxaan idinka soo bixin doonaa dhexdeeda, oo waxaan idinku gacangelin doonaa gacmaha shisheeyaha, oo waxaan idinku dhex samayn doonaa xukuno. Seef baad ku dhici doontaan; waxaan idinku xukumi doonaa sohdinta Israa'iil; oo waxaad ogaan doontaan inaan anigu Rabbiga ahay. Magaaladanu idiinma ahaan doonto digsiinna, idinkuna hilib kuma ahaan doontaan dhexdeeda; laakiinse waxaan idinku xukumi doonaa sohdinta Israa'iil. Oo waxaad ogaan doontaan inaan anigu Rabbiga ahay; waayo, qaynuunnadaydii kuma aydaan socon, xukumadaydiina ma aydaan fulin, laakiinse waxaad yeesheen sida caadooyinka quruumaha hareerhiinna ku wareegsan.

Oo waxay noqotay, markii aan wax sii sheegayay, in Pelatyaah oo ahaa ina Benaayaah uu dhintay. Markaasaan wejigayga ku dhacay, oo cod weyn ayaan ku qayliyey, oo waxaan idhi, Hoog, Sayidka Rabbiga ahow! Ma waxaad dhammaan baabbi'inaysaa kuwa hadhay oo reer binu Israa'iil ah? Yexesqeel 11:1–13.

Qudus waxaa la nadiifiyaa marka la gaaro sharciga Axadda, marka sarreenka laga sooco haramaha. Ragga ay matalaan 25-ka, ama 250-kii Qorax, waxaa dibadda loo saaraa, ilaa “xadka” Qudus, si ay halkaas ugu dhintaan. 25 waa tirada wadaaddadii toddobaad u adeegi jiray, marka lagu muujiyana tirada toban-laaban ee 250, waxay ka dhigan tahay kaniisadda caalamka oo dhan, waayo toban waa astaan caalami ah. Kaniisadda halganka ku jirta waxaa lagu qeexaa inay tahay kaniisadda ka kooban sarreen iyo haramo, halka kaniisadda guulaysatay ay ka dhigan tahay kaniisadda ah sarreen

oo keliya.

“Ilaah miyuusan lahayn kiniisad nool? Wuu leeyahay kiniisad, laakiin waa kiniisadda dagaallamaysa, ee ma aha kiniisadda guulaysatay. Waan ka xunnahay in ay jiraan xubno liita, in uu jiro harammo sarreenka dhexdiisa. Ciise wuxuu yidhi: ‘Boqortooyada jannadu waxay u eg tahay nin iniin wanaagsan beertiisa ku beeray; laakiinse intii dadku hurday, cadowgiisii baa yimid oo harammo ku dhex beeray sarreenkii, dabadeedna iska tegey.... Markaasaa addoommadii ninkii guriga lahaa u yimaadeen oo ku yidhaahdeen, Sayidow, sow adigu iniin wanaagsan kuma aadan beerin beertaada? xaggee haddaba harammadu ka yimaadeen? Wuxuu ku yidhi, Cadow baa waxan sameeyey. Addoommadii waxay ku yidhaahdeen, Haddaba ma waxaad doonaysaa inaannu tagno oo soo ururinno? Laakiinse wuxuu ku yidhi, Maya; waaba intaas oo intaad harammada ururinaysaan aad sarreenkiina la siibtaan. Labaduba ha isla koraan ilaa beergooyaska; oo wakhtiga beergooyaska waxaan kuwa wax gooya ku odhan doonaa, Marka hore harammada wada ururiya, oo xidhxidha xidhmooyin si loo gubo; laakiinse sarreenka bakhaarkayga ku ururiya.’”

“Masaalka sarreenka iyo haramaha, waxaynu ku aragnaa sababta aan haramaha loo gurin; waxay ahayd si aan sarreenka xididkiisa loola bixin haramaha. Fikirka iyo xukunka aadanuhu waxay geli lahaayeen khaladaad culus. Laakiin halkii qalad loo geli lahaa oo xataa hal baal oo sarreen ah xididkiisa loo bixin lahaa, Sayidku wuxuu leeyahay, ‘Labaduba ha wada koraan ilaa beergoosadka;’ markaas malaa’iguhu waxay soo ururin doonaan haramaha, kuwaas oo loo qoondeeyey halaag. In kasta oo kiniisadahayooga, ee sheegta inay rumaysan yihiin runta sii horumartay, ay ku jiraan kuwo ceeb leh oo qaldama, sida haramaha ugu dhex jira sarreenka, haddana Ilaah waa dulqaad badan yahay oo samir badan. Wuxuu canaantaa oo ka digaa kuwa qaldama, laakiin ma baabi’iyo kuwa muddo dheer ku qaata barashada casharka uu doonayo inuu iyaga baro; ma uu ka rujiyo haramaha sarreenka. Haramaha iyo sarreenku waa inay wada koraan ilaa beergoosadka; marka sarreenku gaadho koritaankiisa iyo bisaylkiisa buuxa, oo dabeecaddiisa awgeed marka uu bislaado, si buuxda ayaa looga sooci doonaa haramaha.”

“Kaniisadda Masiixa ee dhulka joogta waa aan kaamil ahayn, laakiin Ilaah Kaniisaddiisa uma baabbi’iyo kaamilnimo-la’aanteed aawadeed. Waxaa jiray, welina jiri doona, kuwo xamaasad ka buuxdo oo aan aqoon waafaqsanayn, kuwaas oo doonaya inay kaniisadda daahiriyaan, oo ay haramaha ka dhex siibaan sarreenka. Laakiin Masiixu wuxuu bixiyey iftiin gaar ah oo ku saabsan sida loola dhaqmo kuwa qaldamaya, iyo kuwa aan weli ku soo noqon ee kaniisadda ku jira. Xubnaha kaniisaddu ma aha inay qaadaan tallaabooyin kedis ah, xamaasad leh, oo degdeg ah si ay uga gooyaan kuwa ay u malaynayaan inay dabeecad ahaan liitaan. Haramuhu wuxuu ka muuqan doonaa sarreenka dhexdii; laakiin in haramaha la gurto waxay keeni lahayd dhaawac ka badan, haddii aan lagu samayn jidka Ilaah u qoondeeyey mooyaane, intii laga dayn lahaa. Inta Rabbigu kaniisadda ku soo darayo kuwa run ahaantii soo noqday, Shaydaankuna isla mar ahaantaas wuxuu wehelnimadeeda ku soo dhex gelinayaa dad aan soo noqon. Inta Masiixu beerayo iniinta wanaagsan, Shaydaanku wuxuu beerayaa haramaha. Waxaa jira laba saameynood oo iska soo horjeeda oo had iyo goor lagu dabaqo xubnaha kaniisadda. Mid ka mid ah saameyntu waxay u shaqaynaysaa daahirinta kaniisadda, tan kalena waxay u shaqaynaysaa fasahaadinta dadka Ilaah.” Testimonies to Ministers, 45, 46.

Kuwa sharka leh ayaa Yerusaaem dibaddeeda loo kaxeeyaa si loo baabbi'iyoo. Waxaa la fogeeyaa wakhtiga goosashada, kaas oo sidoo kale ah wakhtiga sarreenku bislaaday, waayo markaas ayaa sarreenka la isu soo ururiyaa isagoo ah qurbaanka ruxidda ee midhaha ugu horreeya ee labada kibsood ee Bentakostiga. Goosashada midhaha ugu horreeya ee sarreenku waa mawduuc gaar ah oo wax sii sheegidda Kitaabka Quduuska ah ka mid ah. Kala soocidda sarreenka iyo haramaha waxay si toos ah uga hadlayaan mawduucan qudhiisa, masallooyin badan oo Masiixuna waxay tilmaamayaan calaamaddan jidka wax sii sheegidda oo aad u muhiimka ah.

“Haddana, masaaladani waxay ina barayaan in aanu jirin wakhti tijaabo ah xukunka dabadiis. Marka shaqada injiilka la dhammaystiro, isla markiiba waxaa xiga kala-soocidda kuwa wanaagsan iyo kuwa sharka leh, masiirka koox kastana weligiis baa go'an.” Christ's Object Lessons, 123.

Qurbaanidda sarreenku waa boqol iyo afartan iyo afar kun, malaa'igta saddexaadna waxay ka soocdaa sarreenka iyo gocoshada.

“Markaas dabadeed waxaan arkay malaa'igtii saddexaad. Malaa'igtii i wehlineysay ayaa tidhi, 'Eraygiisu waa cabsi leh, hawshiisuna waa laga argagaxo. Isagu waa malaa'igta kala xulaysa sarreenka iyo haramaha, oo sarreenkana u shaabadaynaysa ama u xidhaysa bakhaarka samada.' Waxyaalahan waa inay ku mashquuliyaan maskaxda oo dhan, feejignaanta oo dhan. Mar kale waxaa lay tusay lagama-maarmaanimada ah in kuwa rumaysan in aynu haysanno farriintii ugu dambaysay ee naxariista ay ka soocnaadaan kuwa maalin kasta qaata ama dhuuqa qalad cusub. Waxaan arkay in kuwa yar iyo kuwa weyn midna aanay ka qaybgelin shirarka kuwa ku jira qaladka iyo gudcurka. Malaa'igtu waxay tidhi, 'Maskaxdu ha ka joogsato inay ku dheeraato waxyaalo aan faa'iido lahayn.'” Manuscript Releases, volume 5, 425.

Malaa'igta saddexaad ayaa shaabadaysa sarreenka, isla markaana ka soocaysa sarreenka iyo haramaha. Malaa'igta saddexaad waxay matalaysaa sharciga Axadda, kaas oo ah meesha 25-kii nin, kuwaas oo matalaya hoggaanka kaniisadda La'odikiya ee Seventh-day Adventist, looga saaro Yerusaaem dibaddeeda oo lagu xukumo. Halkaas markaas kaniisadda dagaallamaysa waxay isu beddeshaa kaniisadda guulaysatay.

“Shaqadu si dhakhso ah ayay u dhammaan doontaa. Xubnaha kaniisadda dagaallamaysa ee daacadnimadooda la xaqiijiyey waxay noqon doonaan kaniisadda guulaysata. Markaan dib u eegayo taariikhdeennii hore, anigoo soo maray tallaabo kasta oo horumar ah ilaa heerka aynu maanta taagan nahay, waxaan odhan karaa, Ilaah ha la ammaano! Markaan arko waxa Ilaah sameeyey, waxaa iga buuxa yaab iyo kalsooni aan ku qabo Masiixa oo ah Hoggaamiyaha. Mustaqbalka wax aynu ka cabsanaynaa ma jiraan, marka laga reebo haddii aynu illoowno jidkii Rabbigu inagu hoggaamiyey, iyo waxbariddiisii ku jirtay taariikhdeennii hore.” General Conference Bulletin, January 29, 1893.

Mawduuca nebinnimada ee kala-soocidda haramaha iyo sarreenka waa mawduuc weyn oo ka mid ah waxsii-sheegyada Kitaabka Quduuska ah. Masiixu markii uu macbudka nadiifiyey waxay ahayd sawir ka tarjumaya hawshan, gunaanadkeeduna wuxuu dhacaa xilliga sharciga Axadda, waayo, halkaas ayaynu ku aragnaa kuwii la xukumi lahaa oo loo kaxaynayo soohdinta Yerusaaem si ay ugu dhintaan.

“Markii Ciise bilaabay adeeggiisii dadweynaha, wuxuu Macbudka ka nadiifiyey nijaasayntii karaamo-darrada ahayd. Falalkii ugu dambeeyey ee adeeggiisa waxaa ka mid ahaa nadiifintii labaad ee Macbudka. Sidaas oo kale, hawsha ugu dambaysa ee digniinta dunida, laba baaq oo kala gaar ah ayaa loo jeediyaa kaniisadaha. Farriinta malaa’igta labaad waa, ‘Baabuloon way dhacday, way dhacday, magaaladaas weynayd; maxaa yeelay quruumaha oo dhan waxay ka cabbisay khamriga cadhada sinadeeda’ (Muujintii 14:8). Oo qaylada weyn ee farriinta malaa’igta saddexaad waxaa samada laga maqlaa cod leh, ‘Dadkaygow, ka soo baxa iyada, inaydaan dembiyadeeda ka qaybgelin, oo aydnaan belaayooyinkeeda ka helin. Waayo, dembiyadeedu waxay gaadheen ilaa samada, oo Ilaahna wuxuu soo xusuustay xumaatooyinkeedii’ (Muujintii 18:4, 5).” Selected Messages, buugga 2, 118.

Kaniisadda sarreenka iyo gocondhada ahi way jiraysaa ilaa qalalaasaha sharciga Axadda, markaas oo gocondhadii la saaro, aan lagu saarin xoog bini’aadan, balse lagu saaro malaa’igta saddexaad—taas oo metelaysa sharciga Axadda, hase ahaatee sidoo kale ah farriinta roobka dambe oo markaas ku bararaysa qaylo weyn. Gocondhadu waa qayb ka mid ah markhaatiga nebiyadeed, sida uu sarreenkuna yahay. Qaddarinta Ilaah waxay gaadhaysaa sharciga Axadda, oo malaa’igta saddexaad ayaa macbudka nadiifisa mar labaad. Wuxuu nadiifiyey Oktoobar 22, 1844, nadiifinta labaad ee macbudkuna waa sharciga Axadda.

Qodobbada dibadda ee taariikhda ee horseeda sharciga Axadda waa qayb weyn oo ka mid ah markhaatifurka kaniisadda guulaysatay, sida ay sidaas oo kale yihiin gocoshii, sarreenkii, iyo isku-xidhidda labada dabaqadood. Farriimaha xidhitaanka ee Muujintii waa farriimaha saddexda malaa’igood, waxayna kala soocan oo isku xidhaan labada dabaqadood; laakiin waxaa muhiim ah in la arko in Sister White ay tilmaamayso in “farriimaha xidhitaankaas” ay “bisleeyaan goosashada.” Farriinta xidhitaanka ee bisleysa goosashada waa roobka dambe, waana dabka isku xidha 250-kii nin “sida xidhmooyin loogu talagalay dababka halligaadda.”

“Yooxanaa waxaa loo furay muuqaallo qoto dheer oo aad u kicinaya oo ku saabsan waayo-aragnimada kaniisadda. Wuxuu arkay xaaladda, khataraha, halgannada, iyo samatabbixinta ugu dambaysa ee dadka Ilaah. Wuxuu qorayaa farriimaha xidhitaanka ee bislayn doona goosashada dhulka, si ay u noqdaan ama xidhmooyin loogu talagalay bakhaarka jannada ama xirmooyin qoryo ah oo loogu talagalay dababka halaagga. Mawduucyo aad u weyn oo muhiim ah ayaa loo muujiyey isaga, gaar ahaan kaniisaddii ugu dambaysay, si kuwa ka soo jeedsan doona qaladka una iman doona runta loo baro khataraha iyo halgannada hortooda yaal. Looma baahna in qofna mugdi kaga jiro waxa ku soo socda dhulka.” The Great Controversy, 341.

Nadiifintiisii macbudka waxa kaloo lagu muujiyey shaqada ninka Burushka Boodhka, oo Yooxanaa Baabtiisaha uu soo bandhigay inuu yahay Kii ka dambeeyey adeeggiisa. Isagu waa kii xaadha qashinka ku jira riyadii Miller.

“Rabbigu wuxuu qarka u saaran yahay inuu muujiyo faraqa u dhexeeya kuwa xaqa ah iyo kuwa sharka leh; waayo, ‘shaandhadiisu gacantiisay ku jirtaa, oo wuxuu si buuxda u nadiifin doonaa meeshii uu hadhuudhka ku tumay, oo saraggiisana wuxuu ku ururin doonaa bakhaarkiisa; laakiinse buunshaha wuxuu ku gubi doonaa dab aan la demin karin.’” Review

and Herald, November 8, 1892.

Ishacyaah waxaa tixraacday Sister White, markii ay aqoonsatay in sannadkii 1849 Rabbigu uu mar labaad gacantiisa u fidiyey inuu soo ururiyo hadhaagga dadkiisa, waxaana Ishacyaah iyo Sister White ay tilmaamayaan isu-ururinta ugu dambaysa ee boqolka iyo afartan iyo afarta kun. Habka isu-ururintu waxa uu ka kooban yahay kala firdhinta iyo isu-ururinta oo lagu matalay niyad-jabkii kowaad, kaas oo horseeda isu-ururinta dhammaadka wakhti sugitaan ah. Mid kasta oo ka mid ah waxyaalahan shaabadaynta boqolka iyo afartan iyo afarta kun waxa uu yahay mawduuc gaar ah oo wax sii sheegidda kitaabiga ah. Taariikhda dibadda ah ee Rabbigu u adeegsado sidii qalabkiisa si uu dembiga u gaadhsiiyo dhammaadkiisa waxaa lagu matalayaa Daanyeel 11:11; isu-ururinta ugu dambaysana waxaa laga helayaa Ishacyaah 11:11; dhammaadka wakhtiga sugitaankana waxaa laga helayaa Muujintii 11:11, kala-soocidda sarreenka iyo haramaha ee sharciga Axaddana waxaa laga helayaa Yexesqeel 11:11:

Magaaladanu uma ahaan doono dherigiinna, idinkuna dhexdeeda hilib kuma ahaan doontaan; laakiin waxaan idinku xukumi doonaa xuduudda Israa'iil. Yexesqeel 11:11.

Bugga Yoo'eel dhexdiisa, "khamriga cusub" waa laga gooyey odayaashii hore ee qadiimiga ahaa oo ay ahayd inay ahaadaan ilaaliyeyaasha meesha quduuska ah. Farriinta Qaylada Habeenbadhku waa khamriga cusub ee Yoo'eel, dabka soo dega xilliga sharciga Axaddana waxaa lagu hor-astureeyey dabkii Bentakostiga. Dabkaa wuxuu matalaa fariin, taas oo ah khamriga cusub, laakiin sidoo kale waa farriinta baabbi'isa 250-kii nin ee fooxa bixiyey. Kaniisadda La'odikiya ee Adventist-ka Maalinta Toddobaad waxay ku dhammaataa sharciga Axadda, waayo markaas ayaa dabka lagu shubaa qiyaas la'aan, wuxuuna baabbi'iyaa 250-kii nin ee fooxa bixiyey; sidaas daraaddeedna wuxuu baabbi'iyaa nidaamkooda cibaadada.

Haddii kaniisadda Adventist-ka ee maalinta toddobaad ay daacad ahaato marka sharciga Axadda yimaado, awoodda iyo quwadda dawladda Maraykanka ayaa xidhaysa. Haddii ay daacad darro noqoto, si fudud bay magaceeda ugu beddeli doontaa kaniisadda Adventist-ka ee maalinta koowaad ama wax kale oo u eg. Mid xaq ah ama aan xaq ahaynba, kaniisadda Adventist-ka ee maalinta toddobaad kama gudubto sharciga Axadda. Markhaatiga nebiyadeed wuxuu caddeynayaa in Adventism-ku uu diiday farriintii jidadkii hore 9/11, jidadkaasii horena waxay u horseedaan albaabka xiran marka sharciga Axadda yimaado. Shan iyo labaatankii nin waxaa marinka Yexesqeel lagu metelay "Yacaasanyaah ina Azuur, iyo Falaadyaah ina Benaayaah, amiirradii dadka."

Magacyadoodu waxay qirayaan sifooyinka dadka Ilaah, hase ahaatee waa qirasho keliya. Jaazanyaah wuxuu ka dhigan yahay Ilaah baa maqla, waana ina Cazuur, oo macnihiisu yahay caawimaad iyo ilaalin. Sister White waxay tidhi 25-ka nin waxay ahaayeen inay noqdaan ilaaliyayaal, sida uu "Cazuur" u metelayo. Wiilkiisu wuxuu qirtaa inuu Ilaah "maqlo," laakiin isagu waa ka tirsan yahay kooxda ah in iyagoo wax arkaya aanay arag, oo iyagoo wax maqlaya aanay maqal. Pelatyah wuxuu ka dhigan yahay Ilaah baa samatabbixiyey, aabbihiisna "Benayaah" wuxuu ka dhigan yahay Ilaah baa dhisay. Markii Ezekiel dhammeeyey farriintiisii digniinta ahayd, Pelatyah waa dhintay.

Magaaladanu ma ahaan doonto dherigiinna, idinkuna ma ahaan doontaan hilibka dhexdeeda ku jira; laakiinse waxaan idinku xukumi doonaa xuduudda Israa'iil; oo waxaad ogaan doontaan inaan anigu Rabbiga ahay; maxaa yeelay idinku kuma aydnaan socon qaynuunnadayda, mana aydnaan fulin xukumadayda, laakiinse waxaad yeelateen sida caadooyinka quruumaha kugu wareegsan. Oo waxay noqotay, intii aan wax sii sheegayay, in Pelatyaah ina Benayaah dhintay. Markaasaan wejigayga ku dhacay, oo cod weyn ku qayliyey, oo idhi, Hoog, Sayidow Rabbiyow! Ma waxaad baabbi'inaysaa gebi ahaanba kuwa hadhay ee Israa'iil? Ezekiel 11:11–13.

Pelatyaah wuxuu ku dhintay qayladii weynayd ee Yexesqeel. Sarreenkii wuxuu ku dhintay jidka dhexdiisa 18-kii Luulyo, 2020, taasoo ahayd rumoobidda Muujintii kow iyo tobnaad. Sarreenku waa Muuse iyo Eliyaah; qoraagii ugu horreeyey ee Erayga Ilaah, iyo ballankii Eliyaah ee iman doona, waa hadalkii ugu dambeeyey ee Axdigii Hore. Alfa iyo Oomeega waxaa lagu laayay jidka Sodom iyo Masar, laakiin waxaa la soo sara kiciyey 2024, sida lagu matalay Muujintii 11:11. Intii ay dhinteen, Sodom iyo Masar way farxeen. Yexesqeel wuxuu dhigaa dhimashada Pelatyaah wakhtiga hadhayga marka uu leeyahay, "Ahaa, Sayidow Rabbiyow! Ma waxaad dhammaan baabbi'inaysaa hadhayga reer binu Israa'iil?" Sodom waa kaniisadda Adventist-ka Sabtida toddobaad wakhtiga hadhayga, sida ku qoran Ishacyaah.

Maqla, samooyinkow; dhegaysata, dhulkow; waayo, Rabbigu wuu hadlay: Carruur baan koriyey oo soo barbaariyey, laakiinse way igu caasiyoobeen. Dibigu wuu yaqaan kan iska leh, dameerkuna wuxuu yaqaan qabaqalkii sayidkiisa; laakiinse reer binu Israa'iil ma yaqaaniin, dadkayguna ma fiirsadaan.

Hooy, quruun dembi leh, dad xumaato lagu raran yahay, farcan kuwa shar falayaal ah, carruur kharribayaal ah; Rabbiga way ka tageen, Kan Quduuska ah ee reer binu Israa'iil way ka cadhaysiiyeen, gadaal bay u noqdeen. Maxaa mar kale laydiin garaacayaa? Weliba sii badan baad u fallaagowdeen; madaxa oo dhammi waa bukaa, qalbigana oo dhammi waa taag daran yahay. Cagta gunteeda ilaa madaxa dushiisa wax caafimaad qaba kuma jiro, laakiinse waxaa jira nabarro dhacay, iyo finan qudhmaya; lama xidhin, lama duubin, saliidna laguma jilcin. Dalkiinnii waa cidla, magaaloooyinkiinniina dab baa gubay; dhulkiinnii shisheeyayaal baa idinka hor cuna, waana cidla, sidii mid shisheeyayaal afgembiyeen. Oo gabadhii Siyoonna waxaa looga tegey sida aqal yar oo beer canab ah ku dhex yaal, sida waab yar oo beer qajaar ah ku dhex yaal, sida magaalo la hareereeyey.

Haddii Rabbiga ciidammadu uusan nooga tegin hadhaa aad u yar, waxaannu noqon lahayn sidii Sodom, oo waxaannu la ekaan lahayn Gomoraah. Maqla erayga Rabbiga, kuwiinna taliyayaasha Sodomow; dhegaysta sharciga Ilaaheenna, kuwiinna dadka Gomoraahow. Ishacyaah 1:2–10.

Muuse iyo Eliyaah waxaa lagu dilaa Sodom iyo Masar intii lagu jiray muddada hadhaaga. Masar waa astaan u ah dawladnimo xumaaday, Sodomna waa astaan u ah maamulka kaniisadeed ee xumaaday. Pelatyaah ina Benayaah wuxuu dhintaa xilligii sharciga Axadda, kaas oo Ishacyaah la waafajiyo maalinta kitaabiga ah ee kicinta, taas oo ah midkood 1863, ama sharciga Axadda. Pelatyaah ina Benayaah wuxuu matalaa been-abuurka kuwa dhab ahaan maqla Erayga Ilaah.

Wakhtiga hadhaaga, kuwa uu matalo Muuse iyo Eliyaah waa la dilaa dabadeedna waa la soo nooleeyaa. Soo nooleyntaas waxay ku bilaabatay cod cidlada ka yeedhaya bishii Luulyo ee 2023. Laga bilaabo 2024, kala-soocidda ugu dambaysa ee qamadiga iyo gocondhaha way socotay.

Marka sharciga Axadda la soo saaro, kaniisadda Adventist-ka Maalinta Toddobaad waxay ogaan doontaa in ay lumeen.

Magaaladanu dheriganu uma ahaan doono digsigiinna, idinkuna ma ahaan doontaan hilibka ku dhex jira; laakiin waxaan idinku xukumi doonaa soohdinta reer binu Israa'iil; oo waxaad garan doontaan inaan anigu Rabbiga ahay; waayo, amarradaydii kuma aydnaan socon, xukummadaydiina ma aydaan fulin, laakiinse waxaad samayseen sida caadooyinka quruumaha kugu wareegsan. Oo waxay noqotay, intii aan wax sii sheegayay, in Pelatyaah ina Benayaah dhintay. Yexesqeel 11:11–13.

Dhimashada Pelatyaah, oo magiciisu ka dhigan yahay Ilaah baa samatabbixiyey, waxay macnaha guud ku tahay in dhimasho loo gacan geliyey, isla goobtaas oo shaqaalihii saacaddii kow iyo tobnad laga samatabbixinayo gacanta boqorka woqooyi ee aayadda afartan iyo kow ee Daanyeel kow iyo toban. Pelatyaah waxaa gacanta boqorka woqooyi lagu gelinayaa sharciga Axadda. Pelatyaah, ina Benaayaah, oo macnihiisu yahay “waxa Ilaah dhisay.” Isla bartaas uu Ilaah mar kale macbud u dhisay, si kor loogu qaado sidii kiniisadda guulaysata sharciga Axadda, kuwa uu Pelatyaah matalo waxaa loo gacan geliyaa dhimasho, waayo halkii ay ka qayb qaadan lahaayeen hawsha dib loogu dhisayo meelihii hore u burburay, waxay naftooda u dhisayeen xabaashii Toobiyaah. Pelatyaah wuxuu metelaa madaxa ilaa suulka cagta ee Ishacyaah, jidh gebi ahaanba dembi ku culus yahay. Jidhkaasu waa kaniisadda La’odikiya ee Adventist-ka Toddobaad maalinta ku qotonta, marka la gaaro gabagabada afar fac oo caasinimo isa soo taraysa ah, taas oo Ishacyaah ku muujiyo caasinimo sii kordhaysa markuu leeyahay, “aad iyo aad baad u caasiyoobaysaan.” Habka imtixaanka ugu dambeeya ee bilaabmay 2024, sarreenku wuxuu dhintaa saddex maalmood iyo badh, dabadeedna waa la sara kiciyaa, markaasay garan doonaan in Rabbigu yahay Ilaah.

Sidaas daraaddeed wax sii sheeg, oo ku dheh, Rabbiga Ilaah ahu wuxuu leeyahay, Bal eega, dadyowgaygiyow, qabuurihiinna waan furi doonaa, oo waxaan idinka soo bixin doonaa qabuurihiinna, oo waxaan idin keeni doonaa dalka reer binu Israa'iil. Oo waxaad ogaan doontaan inaan anigu Rabbiga ahay, markaan furo qabuurihiinna, dadyowgaygiyow, oo aan idinka soo bixiyo qabuurihiinna, oo aan Ruuxayga idin geliyo, markaasna waad noolaan doontaan, oo waxaan idin dejin doonaa dalkiinna; markaas waxaad ogaan doontaan inaan aniga Rabbigu taas ku hadlay oo aan sameeyey, ayaa Rabbigu leeyahay. Yexesqeel 37:12–14.

Wadaaddada been-abuurka ah ee uu matalo 25-ka marka sharciga Axadda yimaado, markaasay ogaan doonaan in Rabbigu yahay Ilaah. Qamadigu waxay garanayaan in Rabbigu yahay Ilaah sannadka 2024, haramaha se waxay ku baraarugaan aqoontaas marka sharciga Axadda yimaado, marka ay goori goor tahay. Muddadu waxay ku bilaabataa qabri iyo sarakicid, waxayna ku dhammaataa qabri aan sarakicid lahayn. Qamadiga bilowga jooga waxay Ilaah ku gartaan marka uu oofiyo sarakicidda Muujintii kow iyo toban, haramahuna waxay gartaan marka uu yimaado dhulgariirka sharciga Axadda ee isla cutubkaas. Inta u dhexaysa labadaas calaamadood, habka imtixaanka ee roobka dambe ayaa labada qayboodba u bisleeya goosashada.

Farriinta Yoo’eel waa gabayga beerta canabka ah, hase ahaatee arrinta ugu horraysa ee ay soo qaaddaa waa in raggu garan karaan iyo in kale maalmaha ugu dambeeya iyaga oo ka duulaya maalmaha hore. “Odayaashii” ku jiray Yoo’eel taas ma ay kari karin, waayo markii dhawaaqa baraarujintu yimaaddo saqdhaxe, waa la gooyaa—afka Rabbiga ayaa laga tufaa, isla meesha bahalka dhulku afkiisa ka furo si uu u hadlo, taas oo ah sidoo kale meeshii dameerkii Bilaam ku hadlay, iyo meeshii aabbihii Yooxanaa Baabtiisaha ku hadlay.

Xukunka ku dhacaysa “raggii da’da weynaa ee hore” waxay ku salaysan tahay su’aasha ah in tani ku dhacday maalmihii awowayaashiin? Qoraalku wuxuu ku bilaabmaa isagoo leh, “tan maqla.” Dabadeedna wuxuu soo bandhigayaa laba markhaati, mid ka kooban afar qarni oo rag ah, ka kalena afar nooc oo cayayaan ah. Markaas ayaa lagu toosiyaa Qayladii Habeenbadhka, iyadoo kaliya ogaanaya in laga gudbay iyaga sidii dadkii axdiga ee Ilaah doortay. Loogama gudbin sababta oo ah khamri ma ay lahayn, ee waxaa looga gudbay sababta oo ah waxay haystaan khamriga qaldan. Masaalka tobanka bikradood, khamriga cusub ee Yoo’eel waa saliid.

Badbaadadooda waxaa lagu saleeyey shuruudda ah inay aqbalaan “khamriga cusub” ee farriinta roobka dambe. “Raggii duqoobay oo facaweynaa” waxaa sidoo kale Ishacyaah ku sawirayaa inay yihiin “kuwa sakhraansan ee Efrayim,” Efrayimna laguma matalo kuwa la shaabadeeyey ee Muujintii toddobaad. Waxaa lagu beddelay walaalkiis Manaseh. Way adag tahay in la helo boqor ka sii shar badan Manaseh, hase yeeshee isagu wuxuu beddelay kuwa sakhraansan ee Efrayim.

“Kuwa aan ka murugoon dib-u-dhaca ruuxiga ah ee naftooda, ama aan uga tiiraanyoon dembiyada kuwa kale, waxaa laga tegi doonaa iyadoo aan lahayn shaabadda Ilaah. Rabbigu wuxuu amraa rasuulladiisa, nimanka gacmahooda ku sita hubka wax lagu laayo: ‘Dabadiisa magaalada ka mara oo dila; ishiinnu yuusan u tudhin, naxariisna ha yeelanina; gebi ahaanba dila kuwa waayeelka ah iyo dhalinyarada, hablaha iyo carruurta yaryar, iyo dumarka; laakiinse ha u soo dhowaanina nin kasta oo calaamaddu saaran tahay; oo ka bilaaba meesheyda quduuska ah. Markaasay ka bilaabeen odayaashii guriga hortiiisa joogay.’”

“Halkan waxaynu ku aragnaa in kaniisadda—meesha quduuska ah ee Rabbiga—ay ahayd tii ugu horraysay ee dareenta dhirbaaxada cadhada Ilaah. Odayaashii, kuwii Ilaah siiyey iftiin weyn oo u taagnaa sida ilaaliyeyaal danaha ruuxiga ah ee dadka, waxay khiyaaneeyeen aaminaaddoodii. Waxay qaateen mowqifka ah inaan loo baahnayn in la sugo mucjisooyin iyo muujinta muuqata ee xoogga Ilaah sida maalmihii hore. Wakhtiyadu way is beddeleen. Erayadani waxay xoojiyaan rumaysadla’aantooda, oo waxay yidhaahdaan: Rabbigu wanaag ma samayn doono, xumaanna ma samayn doono. Isagu aad buu ugu naxariis badan yahay inuu dadkiisa ku booqdo xukun. Sidaas darteed ‘Nabad iyo ammaan’ ayaa ah qaylada rag aan mar dambe codkooda kor ugu qaadi doonin sida buun si ay dadka Ilaah ugu tusaan xadgudubyadooda iyo reer Yacquub dembiyadooda. Eeyadan carrab la’aanta ah ee aan ciyi lahayn waa kuwa dareema aargudashada caddaaladda ah ee Ilaah la xumeeyey. Rag, hablo, iyo carruur yaryarba dhammaantood way wada halligmaan.

“Karaahiyooyinkii ay kuwa aaminka ahi u taahayeen oo ugu ooyayeen waxay ahaayeen keliya wixii ay indhaha xaddidan garan kari kareen; hase yeeshee, dembiyadii ugu xumaa, kuwaas oo ka cadhaysiiyey masayrka Ilaaha daahirka ah oo quduuska ah, lama muujin. Kan weyn ee

qalbiyada baadha wuxuu og yahay dembi kasta oo qarsoodi lagu galo oo ay sameeyaan kuwa xumaanta ka shaqeeya. Dadkani waxay bilaabaan inay khiyaanadooda ku nabad galaan, oo dulqaadkiisa dheer aawadiis waxay yidhaahdaan, Rabbigu ma arko; dabadeedna waxay u dhaqmaan sidii inuu dhulka ka tegay. Laakiinse isagu wuxuu daaha ka qaadi doonaa munaafaqnimadooda, wuxuuna dadka kale hortooda ku furi doonaa dembiyadii ay aad uga taxaddareen inay qariyaan.”

“Ma jiro sarreyn darajo, sharaf, ama xigmad adduunyo, mana jiro jago xil quduus ah ku dhex leh, oo dadka ka ilaalin doonta inay mabda’a allabari u bixiyaan marka lagu daayo qalbiyadooda khiyaanada badan. Kuwii loo haystay inay mudan yihiin oo xaq yihiin waxay isu muujiyaan hoggaamiyeyaasha riddoobidda iyo tusaalooyin ku dayasho leh oo ku saabsan danla’aanta iyo ku takrifalka naxariisihii Ilaah. Socodkooda sharka ah isagu mar dambe uma dulqaadan doono, oo cadhadiisa ayuu kula macaamilayaa iyaga naxariis la’aan.”

“Waa si aan raalli laga ahayn in Rabbigu ka qaado joogitaankiisa kuwa lagu barakeeyey iftiin weyn oo dareemay xoogga erayga markay kuwa kale u adeegayeen. Mar bay ahaayeen addoommadiisii aaminka ahaa, oo lagu mannaystay joogitaankiisa iyo hanuunkiisa; laakiinse way ka tageen, kuwo kalena qalad bay u horseedeen, sidaas daraaddeedna waxay ku dhaceen caro Ilaah.” Testimonies, volume 5, 211, 212.

Yoo’eel wuxuu la hadlayaa hoggaanka kaniisadda La’odikiya ee Seventh-day Adventist marka uu tilmaamayo “odayaasha,” hase yeeshee Yoo’eel sidoo kale wuxuu la hadlayaa kuwa aan waxbarashada lahayn, sida Ishacyaah ugu yeedho kuwa lagu barbardhigay kuwa waxgaradka ah. Yoo’eel wuxuu la hadlayaa raggii hore ee qorraxda u sujuuday ee ku xusan Yexesqeel cutubka siddeedaad, kuwaas oo ah kuwii ugu horreeyey ee lagu xukumo cutubka sagaalaad. Wuxuu kaloo la hadlayaa dadka caadiga ah ee kaniisadda La’odikiya ee Seventh-day Adventist marka uu leeyahay, “Arrintan maqla, idinkoo ah odayaasha, oo dhegta u dhiga, kulligiin dadka dalka degganow.”

Ragga 25-ka nin ee cutubka siddeedaad ku xusan waxay taagan yihiin xilliga sharciga Axadda, halkaas oo ay qorraxda u sujuudayaan iyagoo dhabarkooda u jeediyey meesha quduuska ah. Iyagu waa “meeltobnaad” ka mid ah caasinnimadii 250-kii nin ee la safnaa Qorax, Daataan, iyo Abiraam. Ragga 25-ka ahi waa astaan u ah caasinnimadii dib loo soo celiyey, taas oo, sida waxyigu sheegay sannadkii 1888, ahayd nooc ka tarjumaya caasinnimada hoggaanka kaniisadda Seventh-day Adventist ee La’odikiya xilligii 9/11, kuna sii socota ilaa sharciga Axadda. Waxay metelaan “meeltobnaad” caasinnimo ah isla muddadaas qudheeda oo Ishacyaah cutubka lixaad ku aqoonsado kuwa caqliga leh inay yihiin “meeltobnaad” leh walax ku dhex jirta.

Yoo’eel waa ogeysiiska loo dirayo Adventism-ka, in wakhtigoodii tijaabadu xidhmay, waayo koobkoodii wakhtiga tijaabada waxay dembi kaga buuxiyeen; oo buuxnaantaasna waxaa lagu matalay cudur ka wada gaadhay madaxooda ilaa suulashooda, taasoo caddaynaysa in farriintii roobka dambe afkooda laga gooyey. Ishacyaahuna xaqiiqadaas qudheeda ayuu cutubka sagaal iyo labaatanaad ku sharraxayaa.

Is-hakhiya, oo yaaba; qayliya, oo qayliya: way sakhraansan yihiin, laakiinse khamri kuma ay sakhraansana; way dhacdhacayaan, laakiinse cabbid xoog leh kuma ay suuxsana. Waayo, Rabbigu wuxuu idinku shubay ruuxa hurdo dheer, oo indhihiinna wuu xidhay; nebiyadiinnii iyo taliyayaashiinnii, wax arkayaashiinniina wuu daboolay. Oo riyadii wax walba waxay idiin noqotay sidii erayadii kitaab la shaabadeeyey, oo dadku u dhiibaan mid aqoon leh iyagoo leh, Fadlan kan akhri; markaasuu yidhaahdaa, Ma kari karo, waayo, waa la shaabadeeyey. Oo kitaabkiina waxaa loo dhiibaa kii aan aqoonta lahayn iyagoo leh, Fadlan kan akhri; markaasuu yidhaahdaa, Anigu aqoon ma lihi.

Sidaa darteed Rabbigu wuxuu yidhi, Maadaama dadkanu afkooda iigu soo dhowaadaan, oo bushimahoodana ay igu maamuusaan, laakiinse qalbigoodii ay iga fogeeyeen, oo cabsidooda ay iga cabsadaan lagu baray amarka dadka, sidaas daraaddeed, bal eega, waxaan mar kale dadkan dhexdiisa ku samayn doonaa shaqo yaab leh, oo ah shaqo yaab leh iyo mucjiso; waayo, xigmadda nimankooda xigmadda leh way baabbi'i doontaa, oo garashada nimankooda miyirka lehna way qarsoomi doontaa. Waxaa iska hoogay kuwa taladooda si qoto dheer uga qariya Rabbiga, oo shuqulladooduna gudcurka ku jiraan, oo yidhaahda, Yaa na arka? oo yaa na yaqaan? Hubaal waxyaalaha aad rogrogaysaan waxaa loo tirin doonaa sida dhoobada dheryasameeyaha; waayo, miyaa wixii la sameeyey ka odhan karaa kii sameeyey, Isagu ima uu samayn? mise waxa la qaabeeyey ma ka odhan karaa kii qaabeeyey, Isagu wax garasho ah ma lahayn? Ishacyaah 29:9–16.

“Fahamka” ragga caqliga leh waxa uu ku salaysan yahay furidda Erayga nebiyadeed ee Ilaah. Kuwa lagu soo tababaray hay’adaha qalloocan ee Adventism-ka ma akhriyi karaan kitaabka wax sii sheegidda, waxayna Ilaah ku eedeeyaan inuusan lahayn faham. Marka wax sii sheegiddu furanto, ma ay fahmi karaan, sidaas daraaddeedna waxay Ilaah ku eedeeyaan inuu yahay kan aan lahayn faham; sidaas samayntoodana waxay wax walba madax-hoos u rogaan. Kuwa wax bartay iyo kuwa aan wax baran ee Adventism-ka ma fahmi karaan wax sii sheegidda la furayo wax yar ka hor inta aan tijaabadu xidhmin, oo kitaabka Yoo’eel wuxuu ku amraa “odayaasha” inay maqlaan, hase yeeshee iyagu waa dabaqad ah in kasta oo ay maqlaan, aanay maqal, oo in kasta oo ay arkaan, aanay arag.

Xuddunta caasinimadoodu waxay si cad uga muuqataa awood-la’aantooda ay ku garan waayeen Masiixa inuu yahay kii hore iyo kii dambe. Tani waa macnaha guud ee cutubka lagu weyddiinayo su’aasha ah, “Tanu ma waxay dhacday wakhtigiinnii, mise xataa wakhtigii awowayaashiin?”

Ma jiray waqti ka mid ah taariikhda awowayaashiin oo ay dad ku tooseen Qayladii Habeenbadhkii, kaddibna ogaadeen inay yihiin bikrado nacasyo ah? “Waayeellada” waxaa lagu amray inay “toosaan,” sida loo amray Milleriyiintii shirkii xerada Exeter sannadkii 1844. Masaalka tobanka bikradood waa masaalkii waaya-aragnimada dadka Adventist-ka, kaas oo si xaraf-xaraf ah ugu rumoobay taariikhda Milleriyiinta, mar kalena si xaraf-xaraf ah ugu rumoobi doona maalmaha ugu dambeeya. Awood la’aanta Adventism-ka Todobaadka-Todobnaad ee La’odikiya u leeyahay inuu garto in taariikhda aasaasiga ah ee kaniisaddoodu ay ku soo noqnoqonayso maalmaha ugu dambeeya, waxay adkaynaysaa mabda’a nebiyadeed ee ah furaha fura farriinta nebiyadeed. Kani ma aha oo keliya xeerka Kitaabka Quduuska ah, balse sidoo kale waa wadnaha muujinta dabeecadda Ciise Masiix, taas oo la furfuro wax yar ka hor intuuusan xilliga tijaabadu xidhmin.

Yoo'eel wuxuu weyddiinayaa, "Tanu ma waxay dhacday wakhtigiinna, mise xataa wakhtigii awowayaashiin?" Ama waxa la odhan kari lahaa, "Wakhtigii awowayaashiin, ma jiray hab imtixaan ah oo kala soocay qoom axdi cusub leh iyo qoom axdi duug ah leh?" Wuu jiray, kala-soociddaasna waxaa lagu dhammaystiray fariinta nebiyadeed ee masaalka lagu metelay saliid. "Tanu ma waxay dhacday wakhtigiinna, mise wakhtigii awowayaashiin" isla markiiba waxay tilmaamaysaa in wixii dhacay wakhtigii awowayaashood ay ahaayeen baraarug ka dambeeyey afar qarni oo halaag sii kordhaya, sida lagu muujiyey amarka ah in fariinta loo gudbiyo afar qarni, iyo afarta cayayaan ee halaagga sii kordhaya. Yoo'eel waa ku dhawaaqidda xukunka ka geesta kaniisad dib-u-dhacday oo riddowday xilligii Qayladii Saqda Dhexe. Kaniisad quduus taariikheed gudaheeda ku jirta midna kama ay hor istaagin iftiin ka weyn kii ay hor istaagtay Kaniisadda Seventh-day Adventist. Astaanta noocaas fallaagowga runta ka geesta ahna waxaa metela "Kafarna'um."

Waxaannu ku sii wadi doonaa maqaalka xiga.

"Kafarna'um Ciise wuxuu deggenaa xilliyada u dhexeeya safarradiisii tegidda iyo soo-noqoshada, waxaana lagu yiqiin inay tahay 'magaaladiisii.' Waxay ku taallay xeebaha Badda Galili, waxayna u dhowayd xuduudaha bannaanka quruxda badan ee Gennesaret, haddaysanba si toos ah ugu taallin dusheeda." *The Desire of Ages*, 252.

"Kuwa carruurta Ilaah sheegta ka mid ah, sida yar ee dulqaad loo muujiyey, sida badan ee erayo qadhaadh loo hadlay, sida tiro badan ee cambaarayn loo jeediyey kuwa aan rumaysadkeenna ahayn. Qaar badan waxay kuwa kaniisadaha kale ka tirsan u arkeen dembilayaal waaweyn, halka Rabbigu aanu sidaas u arag. Kuwii sidaas ugu fiiriya xubnaha kaniisadaha kale, waxay u baahan yihiin inay is-hoosaysiiyaan gacanta xoogga badan ee Ilaah hoosteeda. Kuwii ay xukumayaan waxa laga yaabaa inay haysteen iftiin aad u yar, fursado iyo mudnaan aad u kooban. Haddii ay heli lahaayeen iftiinka ay heleen qaar badan oo ka mid ah xubnaha kaniisadahayaga, waxaa laga yaabaa inay ku horumari lahaayeen si aad uga weyn, oo ay rumaysadkooda dunida si ka sii wanaagsan ugu matali lahaayeen. Kuwa ku faana iftiinkooda, haddana ku guuldaraysta inay ku socdaan, Masiixu wuxuu ka yidhi, 'Laakiin waxaan idinku leeyahay, Maalinta xukunka Turos iyo Siidoon waa uga dulqaad badnaan doontaa idinka. Adiguna, Kafarna'um [Seventh-day Adventists, oo helay iftiin weyn], oo samada loo sarraysiiyey [dhanka mudnaanta], waxaa lagugu soo dejin doonaa jahannamo; waayo, hadday shuqulladii xoogga badnaa oo lagugu dhex sameeyey lagu samayn lahaa Sodom, ilaa maantadan way sii jiri lahayd. Laakiin waxaan idinku leeyahay, Dalka Sodom maalinta xukunka waa uga dulqaad badnaan doonaa adiga.' Waqtigaas Ciise waa jawaabay oo yidhi, 'Waan kugu mahadnaqayaa, Aabbow, Rabbiga samada iyo dhulka, maxaa yeelay waxyaalahan waxaad ka qarisay kuwa caqliga leh oo miyirka leh [sida ay isu qiyaasaan], oo waxaadna u muujisay dhallaanka.'"

"Haddaba, maxaa yeelay waxaad samayseen shuqulladan oo dhan, ayaa Rabbigu leeyahay, oo anna waan idinla hadlay, anigoo aroor hore kacaya oo hadlaya, laakiinse idinku ma aydin maqlin; oo waan idiin yeedhay, laakiinse idinku iima aydin jawaabin; sidaas daraaddeed gurigan magacayga loogu yeedho, oo aad idinku isku hallaysaan, iyo meeshii aan idinka siiyey idinka iyo awowayaashiinba, waxaan ku samayn doonaa sidii aan Shiiloh ugu sameeyey. Oo

hortaydaan idinka xoori doonaa, sidaan u xooray walaalihiin oo dhan, kuwaasoo ah farcankii Efrayim oo dhan.”

“Rabbigu wuxuu dhexdeenna ka dhisay hay’ado aad u weyn muhiimaddooda, waana in loo maamulaa, ee aan loo maamulin sida hay’adaha dunidu loo maamulo, balse sida uu Ilaah u dejiyey nidaamkiisa. Waa in loo maamulaa iyada oo isha keliya lagu hayo ammaantiisa, si nafaha halligaya loo badbaadiyo si kasta oo suurtagal ah. Dadka Ilaah markhaatifurka Ruuxa ayaa u yimid, hase ahaatee qaar badan ma ay dhegaysan canaanta, digniinaha, iyo talooyinka.”

“Haddaba maqla tan, dadow yahow nacas ah oo garasho la’, oo leh indho, laakiinse aan wax arag; oo leh dhego, laakiinse aan wax maqal. Sow aniga iga baqi maysaan? ayaa Rabbigu leeyahay; sow hortayda kuma gariiri maysaan? Anigu waxaan ciidda uga dhigay xuduud badda, amar weligiis ah oo aanay dhaafi karin; oo in kastoo hirarkeedu isa soo tuuraan, haddana ma ay ka adkaan karaan; oo in kastoo ay guuxaan, haddana kama tallaabi karaan. Laakiinse dadkanu waxay leeyihiin qalbi caasi ah oo madax adag; way caasiyoobeen oo tageen. Oo qalbigooda kuma yidhaahdaan, Aynu hadda ka cabsanno Rabbiga Ilaaheenna ah, kan roobka bixiya, kan hore iyo kan dambe, xilligiisa; isagu wuxuu inoo dhawraa toddobaadyada la amray ee beergoosashada. Xumaatooyinkiinnii ayaa waxyaalahan idinka leexiyey, dembiyadiinnuna waxyaalihii wanaagsanaa way idinka celiyeen.... Iyagu ma xukumaan dacwadda, taasoo ah dacwadda agoonta, si ay u barwaaqoobaan; oo xaqa kuwa baahan ma xukumaan. Sow waxyaalahan uma ciqaabi doono? ayaa Rabbigu leeyahay; naftayduna sow kama aar gudan doonto quruun tan oo kale ah?”

“Rabbigu ma lagu qasbi doonaa inuu yidhaahdo, ‘Dadkan ha u ducaynina, oo hana u qaadin qaylo iyo baryo toona, hana ii dhexgelinina; waayo, anigu ku maqli maayo’? ‘Sidaas daraaddeed roobabkii waa la celiyey, oo ma jirin roobkii dambe.... Miyaadan wakhtigan iyo hadda iigu qaylin doonin, Aabbahayow, adigu waxaad tahay hanuuniyihii dhallinyaranimadayda?’” Review and Herald, August 1, 1893.